

FARSKÝ LIST

27. máj – 2. jún 2024, číslo 551

Gréckokatolícka cirkev, farnosť Čičava, Čičava 38, 09301

Tel.: 0911/711488, o.martinlaban@gmail.com

Po atentáte - Odzvyky dozvukov

Brat Robert stojí teraz na veľkej križovatke. Od toho, kam sa z nej ďalej nasmeruje, bude závisieť mimoriadne veľa záležitostí prednostne jeho života. Má to v rukách.

brat Filip - Katolícky kňaz a františkán, pôsobí v kláštore vo Filákovce.

15. 5. po 15. hodine začali vo verejnom priestore odznívať tony slov. Neskôr aj názorových pnutí. Dlhो som teda zvažoval, či vôbec do tejto spleti ešte voľačo pridávať. Teraz tak robím, možno aj v duchu myšlienky, že čas má vždy plné vrecká prevapení... O tom atentáte som sa vtedy pre rôzne povinnosti dozvedel až večer o šiestej.

Spolubrat z Trnavy mi ako rodenému Levičanovi poslal na zelené slúchadlo správu: „Útočník na premiéra Fica bol z Levíc.“ Zaraz som si tú správu rozklikol, že čo za hoax zase?!

Vtedy som zistil, aká pravdivá a ťaživá je tá správa. Sadol som si na lavičku nášho kláštorného priedomia a scrolloval si postupne všetko, čo vychádzalo z rôznych zdrojov, ktoré sa však strašne podobali. Nevychádzať z údivu!!

Ach, koľkí len ľudia chceli svoje vyhlásenie urobiť správne, koľkí ľudia chceli vyjadriť to, čo sa patrí. Tak akosi korektne.

Nevychádzal som z údivu! Čítal som napríklad nadpis: „Potrebujeme gesto zmierenia.“ A koľkí len ľudia chceli cez sociálne siete ukázať dajaké gesto. Alebo vyjadriť dajaký všeobjímajúci názor na to, čo sa stalo.

Bolo pozoruhodné sledovať, koľko modlitebníkov mal Robert Fico v podobe svetových lídrov. Dúfam, že podobne ako moje prvoprijímajúce deti vedia tú najzákladnejšiu pravdu, že modlitba je skutočný rozhovor s Bohom a nie empaticko-diplomatická hláška.

Nedokázal som vyjsť z údivu ani pri informácii, koľkí predstavitelia verejného života prorocky vyzývajú na pokánie.

Ešte stále nevychádzam z údivu, že aj sám veľký ruský prezident bol pri správe o atentáte prevelice šokovaný a rozhorčený, lebo vraj „tento ohavný zločin nemožno ospravedlniť!“ Áno, áno, áno – hovorí to ten Vlado Putin, ktorý má na svedomí aj na rukách krv desiatok tisíc ľudských obetí! Až by mal človek chuť zakričať: Ale veď cisár je nahý! Čomu alebo komu tu už má človek veriť?!

Ale tak či tak mám silný pocit, že sa môže niečo s nami stať, keď prestaneme hovoriť o vyprázdnených gestách a začneme žiť autentické morálne postoje, zvnútra aj zvonka pravdivé.

Čaro nechceného

Nemyslím si, že by sa novinárom a ich médiám, ani tým progresívnym (hoci nad niektorými ich tendenčnými komentármi sa musí dvíhať obočie a dakedy aj žalúdok) malo teraz vyčítať, ako sú zodpovední za to, čo sa stalo. Veď je ich prácou denne informovať o krokoch vlády a písať smelo, keď vidia, že sa tu veci dejú na spôsob Mečiarových čias – teda vyhraj voľby a môžeš všetko!

Nehovorím, že novinári jednotlivých sekcií sú v písaní objektívni. Nie sú.

Ale my všetci sme pri mapovaní nejakého faktu subjektívni, takto to proste je. Ibaže všetci, keď opisujeme nejaký jav alebo fakt, musíme ho opisovať v zhode s realitou. A v kontexte!

Nemôžeme prižmurovať oči nad faktmi a v pokoji ich prepočúť alebo previdiť. Napríklad len preto, že premiér svojho času poctil našu redakciu osobnou návštevou a poskytol nám exkluzívny rozhovor; ako sa to napríklad stalo štandardne píšucemu médiu. Mimochodom, keby sa podobný atentát udial na predpredpremiéra, tak práve nemenovanému (konzervatívnemu) komentátorovi by spadlo preukrutne ťaživé maslo na hlavu, keďže si práve na

tom predpredpremiérovi zvykol vo svojich komentároch pravidelne liečiť svoje komplexy. Avšak podľa nás ešte ďalej v našom bádani o čare nechceného.

Keď sa na jeseň 2022 udiala dvojité vražda na Zámockej, tak viacerí novinári z (liberálnych?) denníkov opisovali, ako sú konzervatívci navždy zodpovední za smrť týchto mladých ľudí, pretože mali nenávistné vyjadrenia o ich orientácii.

Popritom (vedome?) zamlčali manifest vraha, možno podobne ako sa vo vete zvykne zamlčať podmet.

Totíže ten páchatel si chcel vtedy skrze zverejnený manifest zgustnúť v krvavom kúpeli aj na veriach konzervatívcoch a ten jeho manifest vyslovene spomína nenávisť k Židom, ktorých, mimochodom, veriaci ľudia označujú za starších bratov vo viere.

Myslím, že pre týchto novinárov muselo byť mimoriadne poučné, keď ich ešte 15. 5. na pôde parlamentu zástupcovia terajšej koalície vykričali, či sú už teraz spokojní a či toto je to, čo chceli. Uf...

Súkromne si dokonca myslím, že zástupcovia dotknutých redakcií tesne po atentáte niečo podobné túšili, a tak pri vyhlásení k atentátu tlačili na pílu so zásadnými a empatickými vyjadreniami, až zneli troška nepresvedčivo. Určite niesli v sebe túžbu, aby tieň podozrenia nepadol na ich hlavu, lenže nedokázali sa v danej chvíli už tomu vyhnúť.

O mŕtvych len dobre – alebo ako?!

Je to stará ľudová múdrosť, hocikedy nepochopená, lebo je nadhodnotená. Bol som totiž už párkrát na takých pohreboch, kde si príbuzní zobrali úplne za svoje „o mŕtvych len dobre“.

Potom všetko vyznelo tragikomicky, pretože okolostojaci presne vedeli, nad čou rakvou stoja.

Prosím, pochopte ma správne. Robert Fico spolu s lekármi statočne bojoval o život a žije, jeho vyhliadky na uzdravenie sú nádejné a to je dobrá správa.

Ibaže ten samotný fakt atentátu mnohé fakty necháva nezmenené, a tak to, čo bolo čierne pred 15. májom, je čierne aj teraz a to, čo bolo vtedy biele, je biele aj dnes, hoci si popritom uvedomujem, že náš svet má veľa farieb – povedané symbolicky.

Kto by si chcel overiť skúšku správnosti tohto tvrdenia, nech si pozrie reakčnú tlačovku Roberta po

informácii, ako sa prezidentke svojho času niekto vyhrážal zastrelením.

Pokus duchovne prepojiť

Neviem, či viete, ale 13. mája roku 1981 bol na Svätopeterskom námestí v Ríme postrelený vtedajší pápež Ján Pavol II. tureckým chlapíkom menom Ali Ağca.

Hoci sa vyšetrovanie tohto zločinu rôzne komplikovalo, je zjavné, že tento atentát si objednala vtedajšia KGB cez bulharského vojenského atašé Vassileva, ktorý sídlil v Ríme. Profi nájomný vrah Ali Ağca, ktorý nikdy predtým neminul a ktorého obeť boli vždy smrteľne zasiahnuté, sa ani tentokrát nemýlil a trafil presne.

Ibaže obeť prežila! Hneď po atentáte sa totiž celá cirkev spojila v modlitbe za neho.

Tu treba podotknúť, že Ján Pavol II. bol veľkým ctiteľom Panny Márie a v deň atentátu sa v cirkevnom kalendári slávila Panna Mária Fatimská. Neskôr pápež povedal, že verí v zázrak, v rámci ktorého Panna Mária svojou neviditeľnou rukou viedla guľku vlastnou cestou v jeho bruchu tak, že zmenila trajektóriu a nepoškodila životne dôležité orgány.

Aj konzílium lekárov vtedy hovorilo o zázraku. Keď sa potom pápež uzdravil, išiel uložiť vyoperovaný projektíl do korunky Panny Márie vo Fatime na znak úcty a vďaky. Rovnako tak dva roky po atentáte zašiel pred Vianocami za svojím vrahom do väzenia a zo srdca mu odpustil.

Teraz prestrih:

Prešlo 43 rokov aj dva dni.

Už nie 13. mája, ale 15. mája, už nie Svätopeterské námestie, ale Námestie baníkov v Handlovej, už nie človek veriaci ani ctiteľ Panny Márie, ale človek vyhlasujúci nad sebou prísny ateizmus. Už nie spojenie sa celého národa v modlitbe, ale zákopové vojny slov: kto, kedy, ako a proti komu?

Lenže mnohokrát sa mi už v živote potvrdilo, že náhody v kristologickom chápaní neexistujú a zároveň že fakty sú priaznivé. Práve preto, že sú to fakty a nie dajaké vznešené teórie.

Brat Robert – ak ho môžem takto familiárne nazvať – stojí teraz na veľkej križovatke. Od toho, kam sa z nej

ďalej nasmeruje, bude závisieť mimoriadne veľa záležitostí prednostne jeho života.

Má to v rukách. Pätnásteho mája ešte nemal. Teraz už áno.

Môže skončiť s politikou, môže po svojom zotavení vyzvať na novú vládu občianskeho porozumenia.

V deň, keď ju bude vyhlasovať, môže náboj, ktorý sa mu zavrátal do bedrovej kosti, vložiť do štátneho znaku vo vestibule parlamentu.

V tomto duchu raz môže prísť deň, keď Robert Fico aktívne vo väzení vyhľadá atentátnika Cintulu a povie mu: „Ďakujem. Ty si zmenil môj život, hoci inak, ako si si predstavoval. Dnes mám na veci, ktoré sa dejú, celkom iný pohľad, hoci úplne odlišný, než som si kedy mohol predstaviť.“

Ach, ľudia, nebojte sa, viem, že táto kapitola nesie podnadpis Pokus duchovne prepojiť, a teda nie Porcia rojčenia.

Konečne niečo znamenať?!

Napokon sa chcem pristaviť pri mužovi menom Juraj Cintula.

Je to zvláštne, ale vždy keď počujem o tragédii, ktorá sa stala trom dievčatám v Spišskej Kapitule, musím myslieť aj na toho šoféra, ktorý tú tragédiu zavinil, a mimoriadne spoločím s jeho momentálnym rozpoložením.

Pri zločine v Handlovej to mám podobne. Ten vražedný strelec Juraj mi chodí po rozume stále. Vždy keď sa v komunite modlíme za tieto udalosti, zahrňam tam aj jeho. Vždy keď slúžim omšu, myslím aj na neho. Ale aj tak pri tomto strelcovi mám pri modlení veľkú pachuť, pretože autobusár sa nerozhodoval urobiť nič zlé a žiaľ stačila sekunda a podarilo sa mu to. Avšak dôchodca z Levíc vraždil, pretože si to takto rozmyslel, zle rozmyslel od začiatku. Primitívne rozmyslel.

Prosím, skúste si spomenúť, ako z tohto sveta odišiel slávny spevák John Lennon. No rukou vraha menom David Chapman. Práve ten neskôr vyhlásil: „Zavraždil som ho, pretože bol veľmi slávny. A hľadal som niečo, čím by som sa mohol presláviť ja.“

Ale veď aj tu pri Jurajovi Cintulovi vidím podobnosť styčných bodov. Myslím, že v jeho osobe máme do činenia s mužom, ktorý až tak nechcel riešiť a vyriešiť

situáciu v štáte, ktorá sa mu nepozdávala, čo sa týka demokratických pomerov.

Podľa toho, ako ho vnímam, zdá sa mi, že sa chcel zviditeľniť dajakým slávnym činom. Ibaže keď to skúšal s dráhou básnika, veľmi mu to nevyšlo. Sám sa totiž musel spropagovať a na vlastné náklady aj vydať v horkej limitovanej edícii.

Keď chcel neskôr založiť politickú stranu, nenazbieral dosť podpisov. Jeho frustrácia musela narastať, keď videl, aký je Robert politicky zručný rétor, ktorý to zo smetiska politických dejín znova dotiahol na premiéra. V tomto rozpoložení politického aktivizmu a neskôr aj fanatizmu je potom už len na krôčik k zúfalému činu. Myslím (a to je môj neodborný názor), že podľa vzoru Chapmana sýtil aj Juraj v sebe nejaký čas prazvláštnu žiarlivostno-frustrujúcu psychózu.

Nádej žije a nezahanbuje

Pamätáte si covid?

Ako tí, čo sme ho na vlastnej koži prežili, vieme si ešte spomenúť na všetky tie reči, ako už po cwide nič nebude rovnaké ako predtým. Ľudia sa vraj poučia z krízového vývoja a budú si život aj vzťahy viac vážiť. Júúj, a pozrite, ako všetko príliš rýchlo nabralo príliš staré koľaje!

Ibaže treba si všimnúť aj to, že navzdory politikom, ktorí sa napokon rozhodli zrušiť stretnutie za okrúhlym stolom, a aj navzdory zopár sfanatizovaným internetovým krikľúňom pristúpil slovenský národ k tejto šokujúcej správe taktne a zároveň s akýmsi solidárnym tichom.

Čo ak sa týmto atentátom predsa len niečo môže zmeniť? Aspoň to, že si navzájom darujeme pravdu bez emócie hnevu, ktorý má popritom silu obsadiť celé naše srdce.

Prvú nádejnú zmenu to už prinieslo.

Vždy ma vyrušovalo, keď Kristus v evanjeliu povedal: Modlite sa za tých, čo vás prenasledujú. V istom zmysle nás prenasleduje aj diametrálne odlišný názor druhého človeka. Proste mu tak ukrutne protirečíme, tak strašne nedokážeme s ním súzvučať. Ach!!

A nikdy, za celý čas, čo bol Fico od júla 2006 pri moci, azda s výnimkou veľkopiatočkových obradov, som sa za neho nedokázal modliť. Od 15. 5. 2024 už áno.

Prekvapivo prirodzene.

Pozrite, pravidelne navštevujem vážne chorých ľudí v nemocnici. Sediac tam v rozhovore na okraji ich postele, mohol som všeličo vnímať v ich celoživotnom zábere. Títo ľudia tak úprimne hovorili z hĺbky svojej duše, že to už samo osebe bola poctivá celoživotná sponď.

Preto nepochybujem o tom, že by som aj nášho premiéra v úprimnom dialógu vedel lepšie pochopiť v jeho pohnútkach nastúpiť práve na takýto štýl politiky v jeho štvrtom funkčnom období premiérovania.

Mimochodom, každý, kto už bol na prvom svätom prijímaní a neskôr dokonca na birmovke, je zreľý ist' v pravidelných intervaloch aj na svätú sponď. Ved' to pozná každé malé dieťa.

Takže vráťme sa k Robertovi F. Myslím, že mal už svojho času po operácii srdca dobrú príležitosť nového začiatku a vyzeralo to sľubne. Nielen pri komunikácii s novinármi. Napokon z toho nebolo nič, len ešte väčšia priepasť.

Toto však môže byť iné. Druhý pokus, pri ktorom si Robert oveľa poctivejšie siahol na blízke tajomstvo medzi životom a smrťou.

Čaká sa v najbližších hodinách či dňoch jeho vyjadrenie. Dajaké, v istom zmysle historické vyhlásenie.

Ak bude plnokrvné, tak vojde do dejín. Vtedy pôjde o nádej na novú jar. O druhý reštart, v ktorom môže byť všetko naozaj nové, svieže.

Alebo to jeho prvé vyhlásenie po atentáte bude bojovné. Vtedy pôjde za tým starozákonným: oko za oko, zub za zub!

Avšak pred týmto veľkým rozuzlením je dobré biblicky poznamenať, že ten chladnokrvne spravodlivý princíp oko za oko a zub za zub nás všetkých urobí slepými a štrbavými.

Lebo nenávisť sa nenávisťou poraziť nedá. A bez odpustenia nebude žiadna budúcnosť...

	Čičava	Komárany	Memík
	Svätý hieromučník Terapont		
Po 27.5.		18.00 +Mária, Jozef, Mária, Ján (r.Ragančíková) + panychýda	
Ut 28.5.	Prepodobný otec Nikita, chalcedónsky biskup		
	18.00 +Alžbeta (r.Gerová)		
St 29.5.	Svätá prepodobná mučenica Teodózia, panma		
	18.00 +Žofia (r.Maximová)		
Št 30.5.	Slávnostná poklona prečistým tajomstvám tela a krvi nášho Pána Ježiša Krísta		Odporičaný sviatoľ
	18.00 *ZBP Jozef (r.Tkáčová)	16.30 *ZBP Jozef s rod.	8.00 na úmysel ABÚ
Pi 31.5.	Svätý apoštol Hermas		Zdržanlivosť od mäsa
		18.00 *ZBP Peter (r.Čandíková)	
So 1.6.	Svätý mučník Justín		
Ne 2.6.	Druhá nedela po Päťdesiatnici		
	9.15 *ZBP Iveta (r.Janočková)	11.00 *ZBP Jozef (r.Nábožná)	7.30 *za farnosť

Úmysel modlitby: za mier na Ukrajine a vo svete.; za uzdravenie premiéra Róberta Fica